

ONTINYENT PARTICIPA 2025

EL MODEL D'UNA CIUTAT DEMOCRÀTICA

Resum:

A continuació s'adjunta un document realitzat en data de febrer de 2025 amb l'objectiu d'explicar i sintetitzar el procés participatiu de l'Ontinyent Participa 2025. L'objectiu de l'Ajuntament d'Ontinyent per seguir construint una ciutat cada vegada més democràtica ha de veure's reflectit en accions com les que s'han incorporat a l'Ontinyent Participa. Amb la dinamització d'un equip expert i un enfocament dinàmic, s'ha aconseguit un procés heterogeni que, amb la dinamització on s'explica el procés al carrer, als instituts, i als espais públics de discussió, fan possible que l'Ontinyent Participa siga un procés accessible per a tots els públics.

Més enllà de decidir on invertir el pressupost destinat a l'Ontinyent Participa, aquest programa que ve desenvolupant-se des de l'any 2013 també ens ofereix una aproximació real de les inquietuds i necessitats que té la ciutadania.

L'any passat se superaven els 4.600 votants, que amb un total de 17.854 vots emesos, mostrava la confiança que la ciutadania té en este procés participatiu. Això ho ha fet possible el grau d'execució de projectes que ha dut a l'Ajuntament d'Ontinyent. I és que parlem d'un 100% entre les propostes guanyadores executades.

1. Introducció

L'Ajuntament d'Ontinyent fou pioner l'any 2013 en la implantació del procés participatiu Ontinyent Participa. Una mostra d'aquesta bona iniciativa fou l'interés de més de 30 municipis de diferents províncies els quals van sol·licitar informació sobre el model participatiu establert a Ontinyent. Un model de pressupostos on s'estableixen cinc fases:

- I. Presentació de propostes per part de la ciutadania
- II. Filtració de les propostes segons criteris tècnics i de viabilitat per una comissió interdisciplinària formada per personal tècnic de l'Oficina Tècnica, Benestar Social, Igualtat i Medi Ambient.
- III. Votació dels consells sectorials (Consell Econòmic i Social, Consell d'Esports, Consell d'Igualtat, Consell Agrari, etcètera) de les propostes filtrades. S'escullen un total d'11 finalistes.
- IV. Els i les proposants de les propostes finalistes, han de realitzar un acte de presentació per exposar la candidatura del seu projecte i mostrar els arguments a favor perquè la ciutadania vote la seua proposta.
- V. Votació de la població empadronada a Ontinyent major de 16 anys de les 11 propostes. S'escullen un total de fins a 5.

Un procés participatiu és un mecanisme de democràcia, voluntària i universal on la població pot discutir i decidir sobre les polítiques públiques que puguen dur-se a terme en determinats àmbits de la ciutat. D'aquesta manera, la ciutadania no limita la seua participació a votar únicament cada quatre anys, sinó que també pren decisions de manera periòdica. No obstant això, el fet que la ciutadania tinga la confiança en que el seu vot siga vinculant, sols té un requisit: Que l'Ajuntament execute -en la mesura que es pugua- el major percentatge de projectes guanyadors. Com es pot comprovar en els annexos d'aquest document, l'Ajuntament d'Ontinyent ha executat més del 95% dels projectes i el 100% està en redacció, executat o en tràmits per fer-ho possible.

Tots els projectes innovadors ho són perquè inclouen canvis o noves aportacions de caràcter democràtic, igualitari o mediambientals que abans no s'havien realitzat. Per tant, l'Ontinyent Participa 2014 incloïa un tret fonamental per al govern municipal: Que la ciutadania decidira en què invertir una part del pressupost. Les xifres de participació han sigut elevades en totes les edicions tal com veurem al diagnòstic, però a mesura que passen els anys i evoluciona la societat, els processos i les polítiques demanen una modernització i un reformulament. Això s'ha fet amb l'Ontinyent Participa, que tot i funcionar de manera exitosa com les dades ho indiquen, des de la Regidoria de Govern Obert i Transparència, així com també des de la regidoria de Participació Ciutadana es va decidir fer un pas més enllà i incorporar alguns Objectius de l'Agenda 2030, apostar fermament per una major formació ciutadana i que les propostes formulades tingueren una perspectiva que no estiga orientada solament a l'urbanisme i construcció, sinó que pogueren tindre una perspectiva social, igualitària o mediambiental.

2. Diagnòstic

Les dades de propostes rebudes, dels votants i del pressupost invertit, han estat sempre elevades en comparació amb altres municipis d'una grandària semblant a Ontinyent. Les xifres d'inversió han anat en augment i són les següents:

Edició	Pressupost
2014	557.329,20 €
2015	219.158,73 €
2016	564.000,00 €
2017	411.355,63 €
2018	1.848.000,00€
2019	390.510,08 €
2021	140.322,00 €
2022	127.289,04 €
2023	180.000,00 €
2024	127.666.00 €

L'any 2019 (edició 2020) no es realitzà la votació de l'Ontinyent Participa. Es realitzà un procés participatiu al barri del Llombo per decidir el sentit viari de l'Avinguda Torrefiel. A més, en octubre del mateix any, es realitzà un taller participatiu obert per determinar i deliberar amb la ciutadania assistent, quin rumb i quines novetats podria incloure l'Ontinyent Participa del següent any.

La primera edició d'Ontinyent Participa va tenir un pressupost inicial de 350.000,00€ però es va ampliar per la resposta rebuda i pel cost dels projectes. Tot i acceptar les tres propostes guanyadores, les propostes restants sempre s'han valorat i en la majoria d'edicions, s'han dut a terme sempre tenint en compte el pressupost d'aquestes.

El pressupost assignat a l'edició 2021 té una disminució per la reestructuració del pressupost Municipal degut a les partides destinades per combatre la COVID-19, així com el Pla Tornem Junts, dotat amb més de 2 milions d'euros i que ha aconseguit mobilitzar un total de 8 milions d'euros per a impulsar l'economia local.

Els vots s'han mantingut sempre al voltant del 18-22% del cens, una xifra molt elevada en comparació a altres poblacions de mida semblant com Xàtiva (8%) o més grans com Alcoi o València, han estat al voltant d'entre l'1% i el 4%. Aquestes dades no s'aporten amb ànim de comparació sinó perquè a les pròpies consultores amb les que ha treballat l'equip de govern municipal com l'empresa Igualtat, se sorprenien de la resposta tan positiva de la població ontinyentina en programes com aquest.

El vot depén de diferents variables, però estos últims anys han hagut tres factors clau: la dinamització del procés, la facilitació del vot mitjançant la web municipal d'Ontinyent Participa i la mobilització de les associacions i proposants perquè les seues propostes foren les més votades.

Taula amb l'evolució del vot:

Any	Votants
2014	5.172
2015	3.731
2016	5.833
2017	5.239
2018	5.670
2019	4.142
2021	4.234
2022	3.500
2023	5.437
2024	4.603

El **total de propostes** rebudes per edició, són les següents:

Edició	Propostes
2014	102
2015	153
2016	201
2017	148
2018	181
2019	201
2021	203
2022	192
2023	201
2024	348

Aquestos últims anys, amb la campanyes de comunicació i dinamització dutes a terme, s'han aconseguit un nombre molt elevat de propostes presentades. Per a presentar-les, i que siguen tècnicament viables, han de tindre un caràcter mediambiental, igualitari, educatiu, d'oci o de millora per a la nostra ciutat, i no han de superar el pressupost establert de 48.000€, principalment perquè puguen ser executades amb la major rapidesa possible dins l'any natural.

L'Ontinyent Participa s'ha caracteritzat per ser un procés heterogeni i transversal, ja que ha complit durant totes les edicions els següents principis:

- 1- *Procés vinculant*. S'han valorat i estudiat totes les propostes guanyadores dels últims anys, aconseguint un percentatge d'execució molt elevat.
- 2- *Procés universal*. Qualsevol habitant d'Ontinyent major de 16 anys pot realitzar propostes i votar.
- 3- *Procés estratègic*. Mitjançant la participació de l'equip de Govern i dels Consells sectorials, s'ha aconseguit aprofundir en distints sectors de la població ontinyentina. També, amb la contractació d'empreses dinamitzadores que s'han desplaçat a espais estratègics (Mercat, Universitat, Centre de Salut, etcètera) s'ha aconseguit una major participació i que aquelles persones que desconeixien el procés participatiu, tinguen una aproximació i formació sobre aquest.

3. Línies d'actuació a seguir

Després de les anàlisis dutes a terme per les regidories pertinents, així com per l'equip de govern i una consultora externa, es va acordar en 2019 seguir una línia participativa diferent que la que s'havia fet durant aquest últim quinquenni per a l'Ontinyent Participa de 2020. La nova dinàmica de treball aposta fermament perquè el projecte participatiu dels ontinyentins i ontinyentines siga una eina de democràcia directa i a banda, servisca per a aprofundir amb la cultura democràtica i de participació de la ciutat.

Les mesures que es van establir per aquesta comissió, es fonamenten en l'aposta per jornades que faciliten el debat i la deliberació de la població ontinyentina. També es va concloure que la complexitat d'alguns dels projectes votats els últims anys han dilatat en excés la seua execució, per la qual cosa cal buscar noves fórmules per tal que no passe tant de temps entre el resultat de la votació i l'execució o posada en marxa de la iniciativa votada. Per tant, el procés comportava unes condicions diferents per al filtre tècnic del projecte i per altra banda, la democràcia deliberativa és una ferramenta directa que pot ser-nos d'utilitat en dues direccions:

- 1- Aconseguir des de l'Ajuntament una realitat més aproximada de les inquietuds i necessitats de la població.
- 2- Dinamitzar el procés de presentació de propostes i de votació en la ciutadania més jove, amb la visita d'un equip dinamitzador als centres educatius.

4. Objectius de l'Ontinyent Participa 2025

Els objectius per a l'Ontinyent Participa 2025 són:

- Mantenir o millorar l'índex de participació que es va obtenir en l'edició anterior.
- Apropar el procés participatiu a la ciutadania més jove.
- Mostrar en la formació al jovent com la participació ciutadana dels últims anys, ha tingut efecte i s'han dut a terme tots els projectes guanyadors.
- Mantenir durant tot el procés participatiu que estiguen presents els principis de:

1- Procés inclusiu. Amb les valoracions realitzades sobre el procés participatiu, des de l'Ajuntament s'ha acordat la necessitat de fomentar la participació dels diferents sectors que existeixen en la nostra societat. Cal centrar el nostre objectiu en afavorir a tota la població però cal fer-ho trencat els biaixos de gènere, d'edat, de sexe i socioeconòmics que contribueixen a una desigualtat en la participació política. L'objectiu fonamental d'aquest principi és mantenir un alt grau d'heterogeneïtat entre les i els votants.

2- Procés conscient. En relació amb el primer objectiu, existeix la intenció de prioritzar projectes d'àmbit social, mediambiental o amb perspectiva de gènere. Aquesta mesura contribuirà a la construcció d'una ciutat més solidària, més igualitària i més conscient dels problemes que pateix el món actual.

5. Cronograma

10 de febrer al 23 de febrer de 2025	FASE I: PROPOSTES Termini per a presentar propostes
24 al 28 de febrer de 2025	FASE II: FILTRACIÓ TÈCNICA Anàlisi tècnic i de viabilitat pels diferents departaments municipals i filtració de propostes.
3 al 12 de març de 2025	FASE III: CONSELLS SECTORIALS I DE CIUTAT Consells sectorials per decidir les 11 propostes finalistes.
13 al 27 d'abril de 2025	FASE IV: VOTACIÓ Votació de les propostes finalistes.

6. Programa

Aquesta edició de l'Ontinyent Participa seguirà apostant perquè les propostes finalistes i guanyadores no estiguen enfocades únicament a l'àmbit urbanístic sinó que propostes com les guanyadores de l'edició passada (2024), de caràcter mediambiental i igualitari, puguin -amb el vot de la ciutadania- estar entre les finalistes. Això converteix al procés en un projecte més **democràtic i inclusiu**, ja que el fet de poder presentar propostes de qualsevol tipus aporta una major heterogeneïtat al projecte i a l'opció de passar la filtració tècnica.

- S'estableix que **un mínim del 50% de propostes guanyadores tinguen un caràcter social, mediambiental o igualitari** (d'acord amb els Objectius del Mil·lenni). Amb un enfocament participatiu que té una gran influència de l'Agenda 2030, s'acorda que almenys un 50% de les propostes guanyadores vagen destinades a causes d'interès comú, així com als col·lectius més vulnerables.

- A causa de la pandèmia i a la **digitalització** cada vegada més del consistori, s'han eliminat els punts físics de votació però s'han mantingut els dinamitzadors/es que recorren diàriament la ciutat per facilitar la votació. A banda d'aquesta funció, també proporcionen a la gent més major la possibilitat de votar amb les **tauletes digitals** així com **explicar** detalladament les propostes.

- El procés de filtració es durà a terme mitjançant una reunió conjunta de l'**Oficina Tècnica**, el departament d'**Igualtat**, el departament de **Medi Ambient**, el departament d'**Educació** i el departament de **Serveis Socials**, aconseguint d'aquesta manera incloure la perspectiva de gènere, una mirada transversal i en la mesura possible, la incorporació d'alguns dels Objectius 2030 (Objectius 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 15 i 16).

A més, la documentació, les comunicacions escrites i el material produït s'elabora amb **criteris d'igualtat**, utilitzant un **llenguatge inclusiu i no sexista**. L'Ajuntament d'Ontinyent aposta fermament per la defensa de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes incloent en l'agenda de la política municipal polítiques transversals d'igualtat dissenyades per planificar i treballar per tal d'aconseguir una ciutat inclusiva. Una d'aquestes mesures fou incloure l'obligatorietat de tenir la **perspectiva de gènere** inclosa en totes les **propostes finalistes de l'Ontinyent Participa**.

- Al llarg dels darrers anys s'ha observat un increment de propostes que no poden ser considerades inversions pròpies del Capítol VI del pressupost municipal sinó que, més bé, del Capítol II, de despesa corrent. Aquestes han estat excloses per no ser objecte d'aquesta iniciativa. Propostes com la creació de beques, un increment de determinats

fons, o la creació d'una brigada verda -entre altres-, van ser objecte del nou model d'Ontinyent Participa així com la inversió social, mediambiental i igualitària que, a vegades, no necessiten una millora en infraestructures sinó en altres matèries.

Per tant, es manté **la inclusió de propostes més enllà de les inversions.**

· Les noves circumstàncies són motiu suficient per a incentivar des de l'Administració Local la reactivació de les empreses de la ciutat. En la mateixa línia del Pla TORNEM JUNTS, volem garantir que els projectes guanyadors puguin ser executats per empreses locals. Un major nombre de projectes guanyadors és imprescindible per a aconseguir arribar a més espais i a més realitats de la nostra ciutat.

· Els resultats i la informació del procés de votació es pot trobar a:

www.ontinyentparticipa.es

· Qualsevol tipus d'informació pel que respecta als tallers o al procés participatiu, es pot trobar a les notes de premsa de l'Ajuntament d'Ontinyent en: www.ontinyent.es o **també podeu realitzar-nos una consulta a través del correu electrònic propostes@ontinyent.es**